

Rezumat

Lucrarea de abilitare prezintă cele mai importante direcții de cercetare pe care le-am abordat în, indicând apoi principalele proiecte academice în care am fost implicat în această perioadă. Lucrarea se încheie cu prezentarea perspectivelor carierei mele academice viitoare.

Am explorat o rețea de teme și probleme circumscrise arealului antropologiei fenomenologice, între care finitudinea și moartea, viața și corporalitatea, alteritatea și afectivitatea, limbajul, spațiul și percepția. Premisele acestui program de cercetare se află în proiectul meu doctoral care s-a focalizat asupra problemei morții în filozofia lui Heidegger. Am abordat acest subiect în două modalități distincte: comparativ și genetic. Pe de o parte, am comparat interpretarea heideggeriană a morții cu perspectivele alternative ale filozofiei contemporane prezente la Husserl, Jaspers, Scheler, Sartre, Levinas și Derrida. Am înscris astfel abordarea heideggeriană a morții în contextul mai larg al istoriei filozofiei contemporane. Pe de altă parte, am analizat geneza problemei morții în scrierile lui Heidegger ce preced apariția lucrării *Ființă și timp*, explicând totodată evoluția acestei problematice după așa numita “turnură,” în scrierile heideggeriene târzii.

În cercetarea mea postdoctorală, prima direcție de studiu a fost legată de problema afectivității în fenomenologie ontologică heideggeriană. M-am concentrat asupra a trei dispoziții afective: frica, angoasa și plictisul. Am arătat că Heidegger propune o stratificare arhitectonică în câmpul afectivității, că anumite dispoziții afective (precum angoasa, bucuria sau plictisul) deschid totalitatea ființei *Dasein*-ului, în timp ce altele revelează doar anumite aspecte parțiale ale acesteia. De asemenea, am arătat că dispoziția afectivă a plictisului, cu tripla sa articulare structurală, joacă un rol intermediar între cele două modalități fundamentale ale existenței umane: inautenticitatea și autenticitatea.

O altă direcție a cercetării mele a vizat o abordare sistematică a fenomenologiei, cadru în care am analizat sensurile pe care îl au mai multe concepte metodologice ale fenomenologiei, precum caracterul descriptiv și raportul cu științele, focalizându-mă asupra intervalului dintre fenomenologia transcendentă husserliană și ontologia fenomenologică heideggeriană. Totodată, am asumat

sarcina de a determina sensul specific al mai multor concepte fundamentale care sunt elaborate în cadrul analiticii existențiale.

Cea mai importantă direcție a cercetărilor mele recente este legată de problema corporalității. Am analizat cele trei perspective istorice ale fenomenologiei corpului: cea transcendențială (Husserl), cea ontologică (Heidegger) și cea etică (Levinas). Pe de o parte, m-am concentrat asupra modului în care Husserl dezvoltă o serie de explicații privitoare la constituirea spațiului, pornind de la punctul zero al orientării, care este propriul meu trup. Am insistat asupra articulării câmpurilor perceptive, întâi de toate asupra relației dintre vedere și tactilitate, și am subliniat rolul fundamental al fenomenului corporalității în ceea ce privește dimensiunea intersubiectivității. Pe de altă parte, m-am concentrat asupra semnificației enigmatice a ocultării heideggeriene a corpului în *Ființă și timp*. Am arătat că Heidegger nu doar că refuză în *Ființă și timp* să înțeleagă spațiul pornind de la aici-ul trupului, dar, mai târziu, în *Seminarele de la Zollikon*, el va refuza să înțeleagă trupul pornind de la aici-ul spațiului. În sfârșit, am abordat fenomenologia levinasiană a corporalității și am arătat că, pentru Levinas, eul se constituie ca o aderență la sine și ca înlănțuire în propriul trup, însă evenimentul etic al alterității intrerupe coeziunea ontologică a sinelui. Am arătat că paradigma alterității este determinată printr-o serie de fenomene corporale: nuditatea, pudoarea, rușinea, chipul, femininul, erosul, fecunditatea, paternitatea și maternitatea.

Am descris pe scurt celelalte proiecte academice în care sunt implicat: ca redactor șef al revistei *Studia Phænomenologica*, context în care am publicat în ultimii 14 ani 20 de volume (în jur de 380 de articole și 8400 pagini); în calitate de coordonator al colecției *Acta Phænomenologica*; în calitate de coordonator al *Buletinului Informativ de Fenomenologie*, al *Buletinului Informativ de Filozofie Românească*, al *Enciclopediei Online a Filozofiei Românești*; ca inițiator al proiectului de traducere a mai multor lucrări ale lui Constantin Noica și Alexandru Dragomir; ca inițiator al Societății Române de Fenomenologie, al Centrului de Studii Fenomenologice (Facultatea de Filosofie, Universitatea din București), precum și al Institutului de Filosofie “Alexandru Dragomir” din București.

Următoarele etape ale cercetării mele vor aborda diferența antropologică și problema animalității. Îmi propun să reconstruiesc, prin analiza genetică a textelor, emergența și evoluția problemei animalității în fenomenologie, subliniind motivele

sale determinante, conceptele sale directoare și principalele sale niveluri problematice. Un al doilea obiectiv este acela de a plasa abordarea fenomenologică a animalității în cadrul mai larg al istoriei filozofiei animalității. Apoi, scopul meu este să clarific care sunt acele teme și probleme care sunt integrate în fenomenologie pornind de la abordările științifice cu privire la animalitate (biologie, etologie, psihologie animală). În sfârșit, îmi propun să răspund cu metodele fenomenologiei la noile interogații ridicate în dezbateră contemporană referitoare la ființa animală (responsabilitatea omului față de animal, limitele relației dintre om și animal, violența).